

MAX VAN OLDEN

DEEP FAKE

**Een nepvideo.
Een verwoest leven.
Een plan.**

kluitman

PROLOOG

De stilte voelt niet goed. Het enige wat ze hoort is haar eigen ademhaling, oppervlakkig en gejaagd. Het is zwart om haar heen, pikzwart, en door de prop in haar mond heeft ze het gevoel dat ze stikt.

Waarom staan ze stil? Waarom is iedereen ineens weg? Hoelang staan ze al stil? Dertig seconden, twee minuten?

Ze ligt op haar zij, haar handen op haar rug. De metalen ondergrond is koud en hard. Ze trekt haar benen op om een betere houding te vinden, maar haar vastgebonden enkels en polsen doen pijn. Ze kreunt. Het geluid klinkt vreemd, hol.

De gedachten van daarnet komen terug, in alle hevigheid. Ze denkt aan Brenda, aan Jurgen, haar ouders. Aan Raf. Gaat ze hen ooit nog zien? Of wordt ze door de politie gevonden, ergens op een industrieterrein of een afgelegen plek in een bos?

Wil je op de hoogte blijven van de boeken die in de novellelijn verschijnen?
Volg dan @kluitman_nouvelles op Instagram.

Nur 284 / W102301

Bisac YAF062000

© Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXIII Tekst: Max van Olden

Vormgever omslag: Sanneke Vlam, Sproud.nl

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

kluitman.nl

Bij KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

Nooit heeft ze stilgestaan bij haar eigen begrafenis. Haar ouders weten niet welke muziek ze wil laten horen, wie er mogen komen, welke foto er op de kist moet staan.

Met een schok bedenkt ze iets. Zou het kunnen dat ik al dood ben? Het is pikkedonker en stil. Alle mensen zijn weg. Ik ben alleen.

Hoe weet ik dat ik nog leef?

HOOFDSTUK 1

‘Blijf je even zitten tot iedereen zijn toetje op heeft? Die computer kan best nog een paar minuten zonder jou.’ Liz’ moeder probeert Jurgen aan te kijken, maar hij ontwijkt haar blik.

Een tel later zit haar broer zo onopvallend mogelijk naar beneden te kijken, maar hun vader heeft het meteen door. ‘En ook niet op je telefoon als we aan tafel zitten. Kom op, doe een beetje volwassen, oké. Je bent verdorie negentien!’

Met een overdreven zucht stopt Jurgen zijn telefoon terug in zijn zak. ‘Kunnen jullie dan even dooreten?’

Liz neemt zuchtend een hap van haar vla. Haar broer doet weer vet irritant! Hij is de hele tijd superchagrijnig en negeert iedereen.

Zodra haar vader zijn laatste hap neemt, schiet Jurgen weg, de trap op.

‘Wat is er toch met die jongen aan de hand?’ moppert haar

moeder. ‘Hij zit werkelijk ieder moment van de dag op zijn kamer te gamen.’

‘Hij is gewoon verslaafd,’ zegt Liz en ze haalt haar schouders op. Ze staat op en stapelt de lege borden op elkaar.

‘Weet je waarom ik me er zo’n zorgen over maak?’ zegt haar moeder, terwijl ze de glazen verzamelt. ‘Omdat hij al die uren die in het gamen gaan zitten, niet in zijn opleiding kan steken. En wat heb je straks aan die spelletjes als je geen diploma hebt gehaald?’

‘San, het gaat vanzelf wel weer over,’ zegt Liz’ vader en hij haalt het tafelkleed weg. ‘Wij hebben vroeger toch ook computerspelletjes gespeeld? Op een gegeven moment is de lol er weer vanaf en dan lost het zich vanzelf op.’

‘Dat is wel zo, maar die spelletjes waren minder verslavend dan die van tegenwoordig,’ reageert haar moeder. ‘En ik heb ook het idee dat het erger is geworden sinds hij met die Kevin omgaat.’

Dat laatste klopt wel, denkt Liz. Vroeger ging Jurgen nog wel eens voetballen of stappen met andere vrienden, maar dat is voorbij sinds hij met Kevin omgaat. Een paar weken geleden kwam hij voor het eerst langs. Zijn laptop was gecrasht en hij had geen geld voor een dure reparatie. Liz’ beste vriendin Brenda had gevraagd of ze Jurgens nummer aan Kevin kon geven, omdat hij heel handig is met computers. Als Liz had geweten dat de jongen daarna de deur bij hen zou platlopen had ze het niet gedaan.

‘Moet jij niet aan je huiswerk, Liz?’ vraagt haar moeder.

Liz zit op haar kamer. Ze stampet de Franse werkwoordstijden in haar hoofd, als ze iets ziet bewegen door de kier van haar deur.

‘Hey, Liz, hoe is het?’ Kevin duwt de deur verder open en leunt dan nonchalant tegen de deurpost. Hij draagt een T-shirt met een vage print van een surfplank. De korte mouwen zitten strak om zijn gespierde armen, waarop zijn tatoeages duidelijk afsteken.

‘Goed, hoor,’ antwoordt ze. ‘En met jou? Gaan jullie weer gamen?’ Ze knikt naar Jurgens kamer.

‘Yes. *Apex Legends*.’

‘Nou, veel plezier dan.’ Ze buigt zich weer over haar boek. Een paar tellen later ziet ze dat Kevin nog steeds in de deuropening staat.

‘Gaan we nou eindelijk een keertje samen naar de film?’ vraagt hij met een grote grijns op zijn gezicht.

Liz bevriest. De vraag blijft een paar seconden tussen hen in hangen.

‘Of Netflixen bij mij thuis, mag ook,’ voegt hij eraan toe.

Wat denk je nou zelf, denkt Liz. Waarom zou ik gaan daten met iemand die de halve dag stoned is, zeven jaar ouder is dan ik en die bovendien de ex is van mijn beste vriendin.

‘Geen goed idee,’ zegt ze uiteindelijk.

Kevins gezicht betreft. Hij blijft nog even staan, haalt dan zijn schouders op en verdwijnt naar de kamer van haar broer.

Liz ligt al in bed en staat op het punt het licht uit te doen, als Jurgen ineens in haar kamer staat. Aan zijn neppe glimlach ziet ze al hoe laat het is.

‘Liz, kan ik honderdvijftig euro van je lenen? Ik heb een nieuwe videokaart nodig voor de laatste versie van *Apex Legends*.’

Ze richt zich op. ‘Wat? Honderdvijftig euro?!?’

‘Die dingen zijn nou eenmaal duur.’

Liz schudt haar hoofd. ‘Denk je dat ik rijk ben of zo?’

‘Je hebt toch iets van vijfhonderd euro op je spaarrekening?’ zegt Jurgen.

‘Ja, dus?’

‘Liz, alsjeblieft. Alsjeblieft? Laatste keer.’

‘Hallo, ik werk hard voor mijn geld, hè? Waarom ga je niet meer werken, of leen je het van Kevin?’

‘Zijn geld gaat naar zijn moeder, dat weet je toch. Kevins moeder heeft geen werk en zijn vader leeft niet meer.’

‘Rot voor hem, maar dat betekent niet dat ik je dan elke keer maar geld ga lenen.’

Jurgens gezicht verstrakt. Hij buigt wat voorover. ‘Kom op, ik heb jou vorig jaar ook geld geleend toen je naar Ibiza ging...’

Liz plukt wat aan haar dekbed. Dan haalt ze diep adem en kijkt Jurgen strak aan. ‘Wanneer krijg ik het terug? Met de rest van het geld dat ik nog van je krijg?’

‘Volgende maand. Dan heb ik weer salaris.’

Ze zucht. ‘Pfff. Nou, oké, maar het is echt de laatste keer.’

‘Jurgen wilde gisteren weer eens geld van me lenen.’ Liz geeft Brenda een van de gevulde koeken die ze net in de kantine heeft gehaald.

‘Alwээр?’ reageert Brenda. ‘Je hebt het toch niet gedaan, hè?’

‘Wat gedaan?’ vraagt hun vriend Raf, die net aan komt lopen. Hij breekt een stukje van Liz’ koek af en stopt het in zijn mond.

‘Kevin kwam gisteravond weer langs om te gamen. Jurgen wilde geld lenen voor een of andere nieuwe videokaart.’

‘Was Kevin alweer bij Jurgen?’ vraagt Brenda nieuwsgierig. Het is sinds een paar maanden uit tussen haar en Kevin.

Raf schudt zijn hoofd. ‘Die broer van jou is gewoon gameverslaafd. Nu is het een videokaart, volgende week een nieuwe monitor en de week erop wil hij een nieuwe computer... Welke game spelen ze eigenlijk?’

Liz kijkt hem peinzend aan. ‘Iets met Apex?’

‘*Apex Legends*. Nice,’ zegt Raf.

‘Maar wacht even. Apex heeft helemaal geen *split screen*.’

‘Wat wil je daarmee zeggen?’ vraagt Liz.

‘Dat Kevin en Jurgen niet samen die game kunnen spelen. Kevin heeft zijn eigen computer nodig om te kunnen gamen.’

Liz kijkt hem aan. ‘Apart, wat zouden ze dan doen? Ik vind het echt een rare vriendschap. Ik bedoel, Kevin is een stuk ouder, blowt en rijdt op een opgevoerde scooter. Wat moet hij met Jurgen? Een nerd die omgaat met een soort...’

‘Loser,’ zegt Raf. Hij fronst zijn wenkbrauwen.

Brenda schudt haar hoofd. ‘Kevin kan soms een eikel zijn, maar hij is geen loser. Hij en Jurgen zijn gewoon gek op gamen, dat kan toch?’

‘Nou dan zijn het gewoon allebei gamenerds, dat gaat prima samen,’ zegt Raf.

Brenda en Raf lachen, maar Liz is stil. Ze denkt aan Rafs opmerking over het split screen. Hoe zit dat? Kevin komt toch niet avond na avond langs om toe te kijken hoe Jurgen gamet? En waar is die nieuwe videokaart dan voor nodig?

HOOFDSTUK 2

Het is een week later, vrijdagavond. Liz verveelt zich. Onderuitgezakt op haar zitzak scrolt ze door TikTok. De filmpjes schieten in een razend tempo voorbij, maar in gedachten is ze ergens anders.

Vorig weekend was Kevin bijna het hele weekend bij hen over de vloer geweest. Ze kwam hem tegen op de gang en vroeg hem of de nieuwe videokaart goed werkte. Het leek alsof hij even bevroor, alsof hij niet goed wist waar ze het over had, en het duurde een paar lange seconden voordat hij antwoordde dat de kaart super was en het gamen nog leuker was dan daarvoor.

Liz bleef maar denken aan wat Raf vorige week had gezegd.

Apex Legends.

Geen split screen.

Eigen computer nodig.

Waarom zouden ze daarover liegen? En wat deden ze dan samen? Op de automatische piloot scrolt ze verder door de filmpjes. Een zwaan in gevecht met een paar katten, meiden die hun gezicht met een filter laten verouderen alsof ze ineens bejaard zijn, een kleuter op de rug van een hond.

Jurgen heeft al bijna vierhonderd euro van haar geleend. Straks kan zij niet op vakantie omdat Jurgen haar niet op tijd terugbetaalt. Ze merkt dat haar handen beginnen te zweten.

Ze hoort voetstappen op de trap. Jurgen gaat naar beneden. Ze kijkt uit het raam en ziet hem op straat lopen, met Boris aan de lijn. Ineens krijgt ze een idee.

Flug legt ze haar telefoon weg, komt overeind uit de zitzak en sluipt Jurgens kamer in.

Het is er een ongelooflijke bende. Overal liggen kleren, snoeren en lege blikjes energydrink. De computer staat aan, er is geen wachtwoordscherm. Snel gaat ze aan het bureau zitten. Ze voelt haar hart in haar keel kloppen.

Ze opent Google Chrome en scrolt door de geschiedenis. Hij heeft vanmorgen lang op een site gezeten waarvan de naam haar niks zegt. Ze klikt erop en komt uit op een goksite.

Verdomme, denkt Liz. Dat is dus waar mijn geld naartoe gaat. Echt niet naar een videokaart voor *Apex Legends*. Ik wist dat het niet klopte.

Ze kijkt verder terug in de geschiedenis. Gisteren: dezelfde site. Drie weken geleden: hetzelfde.

Dan beweegt ze de cursor naar de mail en klikt. Het Gmail-logo verschijnt, maar hier moet ze wel een wachtwoord invoeren. Shit.

Haar oog valt op een map op zijn bureaublad met de naam Bren. Ze opent het. Het is een filmpje. Liz fronst haar wenkbrauwen. Langzaam beweegt ze de cursor erheen. Even laat ze haar wijsvinger boven de muis zweven.

Dan opent ze het bestand. Eerst ziet ze een beslagen ruit en een hoop stoom. Ze hoort het geluid van stromend water. Dan schuift de glazen deur opzij en verschijnt tussen de flarden nevel het gezicht van Brenda. Liz' ogen worden groot.

Brenda's natte haar hangt in slierten langs haar gezicht. Ze kijkt in de camera en lacht, een brede lach met iets ondeugends erin. Als de stoom verdwijnt, komt Brenda's hele bovenlijf in beeld.

Dikke dotten schuim glijden over haar borsten naar beneden. Terwijl ze uitdagend in de lens kijkt, smeert ze het schuim over haar bovenlijf.

Liz hoort beneden het geluid van een sleutel in het slot. Onmiddellijk klikt ze het beeld weg, staat op en loopt de kamer uit, bijna struikelend over de rotzooi. Pas als ze weer in haar zitzak neerploft merkt ze dat haar mond kurkdroog is geworden en voelt ze haar hart tekeergaan.

In bed ligt ze maar te woelen en te rollen. Steeds ziet ze het gezicht van Brenda voor zich. Er draaien allemaal vragen rond in haar

hoofd. Zou Brenda iets met haar broer hebben? Nee, dat zou ze toch wel gezegd hebben... Of heeft Jurgen het filmpje van Kevin gekregen? Moet ze tegen Brenda zeggen dat Jurgen een naaktfilm-pje van haar op zijn computer heeft? En dan? Dan moet ze gaan uitleggen hoe ze dat weet. En dan weet Brenda ook dat zij het heeft gezien.

Na lang piekeren besluit ze toch dat ze het Brenda moet vertellen. Andersom zou ze het ook willen weten als er zulke filmpjes van haar bij iemand op de computer stonden.

HOOFDSTUK 3

Het klaslokaal stroomt vol, maar de plek naast Liz blijft leeg. Wanneer de les begint stuurt Liz een appje.

Bren, waar ben je? Ben je ziek?

Ze blijft naar het bericht staren, maar een tweede vinkje blijft uit.

Liz kan zich niet concentreren. Steeds weer ziet ze in gedachten Brenda's zwoele blik in de camera en het schuim dat over haar blote lichaam loopt. Wanneer haar klasgenootjes zich tijdens Engels op de oefeningen in het werkboek storten, staart Liz uit het raam zonder iets te zien. De minuten kruipen voorbij. Voor de grote pauze stuurt ze een vraagteken achter haar appje aan, maar ook daarop komt geen reactie.

In de pauze checkt ze Brenda's socials. Er is iets vreemds aan de

hand. Haar Instagram- en TikTokaccounts zijn leeg. Er staat geen enkele foto of video meer op. Dat is raar, want Brenda leeft meer op de socials dan daarbuiten. In de brugklas begon ze met cupcakevideo's, daarna volgden catwalkfilmpjes in een fashionshow. Afgelopen jaar ging ze ineens sportief doen, en maakte ze met Kevin instructievideo's voor fitnessoefeningen.

Brenda wil na de Havo geen vervolgopleiding doen, maar een succesvolle influencer worden. En dus klopt er iets niet, want waarom zou ze dan die accounts, met honderden, misschien zelfs duizenden foto's en filmpjes verwijderen?

Bij Nederlands pakt de docent zijn tas uit. Hij legt een boek op zijn bureau, zet zijn leesbril op en schraapt zijn keel. 'Dames en heren, pak allemaal je boek erbij. We zijn vorige les gebleven bij grammaticaoefening 23. Daar gaan we zo mee verder. We beginnen met het nakijken van het huiswerk.'

Iedereen doet wat de docent zegt, maar Liz blijft naar het bord staren. De hele les gaat aan haar voorbij.

Ook bij aardrijkskunde kan ze haar aandacht er niet bij houden. Ze kijkt naar buiten. Het is mooi, rustig voorjaarsweer met schapenwolken hoog in de lucht. Nog vijfendertig minuten. Waarom lijkt bij aardrijkskunde iedere minuut een uur te duren, denkt ze.

Ze krijgt het filmpje op Jurgens computer maar niet uit haar hoofd. Ze ziet Brenda weer voor zich, die met een uitdagende blik in haar ogen haar borsten inzeept. Liz voelt zich heel

ongemakkelijk, alsof ze een stiekeme gluurder is.

Ze heeft zoveel vragen. Heeft Kevin haar gefilmd terwijl ze onder de douche stond? Of heeft ze het zelf opgenomen, net zoals ze bij haar andere filmpjes doet? Wat wilde ze met dit filmpje gaan doen? En hoe komt Jurgen eraan?

Opnieuw kijkt ze op haar telefoon: nog steeds geen dubbele vinkjes bij het bericht aan Brenda. Wel ziet ze dat ze een nieuwe volger op haar Insta heeft: Kevin. Ze scrollt door zijn account, dat vol staat met selfies van zijn getatoeëerde lijf en foto's van bierdrinkende vrienden. Die hoeft ze niet terug te volgen.

's Middags zijn haar appjes aan Brenda nog steeds allemaal ongelezen en toen ze probeerde te bellen, nam Brenda niet op. Liz maakt zich zorgen. Dit is niks voor Brenda.

Haar telefoon begint te trillen. Het nummer in haar scherm zegt haar niets.

'Hallo?' zegt ze.

'Hoi Liz, met Evelien. Ben je thuis?'

'Ja, hoezo?' antwoordt Liz. Ze gaat meteen rechtop zitten. Brenda's moeder heeft haar nog nooit gebeld.

'Ik wil graag, eh... iets in vertrouwen tegen je zeggen. Je hebt vast gemerkt dat Brenda vandaag niet op school was. Dat komt... Er valt een stilte. 'Dat komt doordat ze in het ziekenhuis ligt.' Evelien slikt even voor ze verdergaat. 'Brenda heeft gisteravond geprobeerd een einde aan haar leven te maken. Slaappillen.'

Het wordt een moment zwart voor Liz' ogen. Heeft ze het goed gehoord?

'Gelukkig is de poging mislukt,' gaat Evelien verder, 'maar ze ligt in coma in het ziekenhuis.'

Liz staat op en begint rondjes te lopen in haar kamer, haar telefoon tegen haar wang gedrukt. Haar ogen lopen vol tranen. 'Hè? Maar... waarom?'

'We weten nog niet zoveel, Liz. Ze heeft geen afscheidsbrief geschreven. De politie gaat onderzoek doen, omdat ze het niet vertrouwen. We kunnen daar nu niet zoveel over zeggen. De reden dat ik je bel is... We willen graag weten of Brenda problemen heeft. Was ze misschien stiekem verliefd op iemand, werd ze gepest, had ze ruzie met een klasgenootje? Alle informatie kan ons helpen.'

Het filmpje! Moet ze het vertellen? In een split second besluit Liz er nog niets over te zeggen. Ze weet nog helemaal niet hoe de video daar terecht is gekomen en wil eerst Jurgen erover spreken.

'Jeetje, ik weet het eigenlijk niet...' stamelt ze daarom maar. Brenda was altijd flink aanwezig, waardoor ze wel eens ruzie kreeg met een klasgenoot, maar ja, wie had dat niet? En toen het uitging met Kevin leek ze niet echt verdrietig maar vooral opgelucht. Liz hoorde haar daarna nooit meer over Kevin. En Brenda was niet verliefd op een andere jongen, dan zou ze dat echt wel verteld hebben.

Ze vertelt het allemaal aan Evelien.

'Oké, dank je, lieve Liz. Wil je het verder nog even voor je houden? Mijn man en ik vertellen de buitenwereld dat ze ziek is. Dan weet je dat.'

'Hoe gaat het nu verder met Bren? Komt ze weer bij? Kan ik naar haar toe?'

'Dat weten we nog niet en de artsen kunnen het ook niet goed inschatten. We moeten geduld hebben, zeggen ze. Zodra ze bijkomt, laat ik het direct weten.'

'Oké. Mag ik er wel over praten met Raf?'

'Natuurlijk, maar houd het daar dan bij. En kom binnenkort even langs, goed? Dat zou ik heel fijn vinden.'

'Is goed, veel sterkte.' Met een brok in haar keel hangt ze op.

Liz is nog maar net in het park als ze gezoem hoort. Als ze naar het bankje loopt ziet ze een drone in de lucht hangen. Ze gaat zitten en kijkt toe hoe de drone op het gras landt. Dan komt Raf aanlopen.

'Nieuw speeltje! Vind je hem niet supervet?' Raf legt zijn controller op het bankje. 'Er zit een megascherpe camera in en ik heb er meteen een dikke SD-kaart bij gekocht zodat je opnames kunt ma...'

Liz omhelst hem. Ze kan zich niet langer bedwingen en begint hard te huilen.

'Wow, wat is er aan de hand?'

'Brenda...' Liz weet niet goed hoe ze het moet vertellen. 'Ze...

ze heeft geprobeerd zelfmoord te plegen.’ Snel vertelt ze Raf het weinige wat ze weet.

‘Ze leeft dus nog,’ zegt Raf als Liz is uitgepraat. ‘Dat is het belangrijkste.’

‘Ja, maar ze ligt wel in coma, en niemand weet wanneer ze daaruit komt,’ zegt Liz. ‘En heb je gezien dat haar socials zijn leeggehaald? Er is niets meer te zien, geen foto’s, geen filmpjes, niets. Dat is toch raar?’

‘Wat vreemd,’ zegt Raf. ‘Had ze iets gekst gepost, of heeft ze nare comments gehad of zo?’

‘Volgens mij niet.’

‘Zou ze aan sexting hebben gedaan?’ vraagt Raf.

Liz kijkt hem verbaasd aan.

‘Kom op, doe niet alsof je niet weet wat dat is. Iedereen stuurt wel eens een sexy foto naar een vriend of vriendin, toch? Heeft Brenda het daar nooit over gehad? Jullie bespreken alles met elkaar!’

‘Daarom juist, dan had ik het toch geweten! Ze stuurt heus wel eens een foto van zichzelf naar jongens, maar nooit met bloot erin.’ Liz blijft een poosje stil. Ze frunnikt aan de touwtjes van haar jas. ‘Ik...’

‘Wat?’

‘Je moet het echt voor je houden, Raf, maar ik heb wel laatst iets ontdekt op de computer van Jurgen.’

Raf kijkt haar vragend aan.

Op fluistertoon vertelt Liz over de vriendschap tussen Jurgen en Kevin, het naaktfilmpje en de goksites.

Rafs ogen worden groot. ‘Heb je het filmpje goed bekeken? Een paar keer achter elkaar?’

‘Nou ik had niet veel tijd, dus nee. Hoezo?’

Raf fronst zijn wenkbrauwen. ‘Weet je zeker dat het echt is? Je weet hoeveel fakeshit er wordt gemaakt, of niet?’

‘Ja, hèhè, tuurlijk weet ik dat,’ antwoordt Liz. ‘TikTok staat er vol mee.’

Raf denkt een tijdje na. ‘De grote vraag is natuurlijk hoe het filmpje op de computer van je broer terecht is gekomen. Hij is superhandig met computers, toch?’

‘Ja, hoezo?’

‘Heb je wel eens gehoord van deepfakes?’

‘Ga je me nu lesgeven of zo? Wat is dit?’ reageert Liz. Ze legt haar armen over elkaar.

‘Luister nou effe, ik probeer iets uit te leggen. Deepfakes zijn...’

‘Nepfilmpjes,’ vult Liz aan.

‘Maar dan *next level*. Zo echt dat alleen een expert kan zeggen of het echt of nep is. Google maar eens op Tom Cruise en deepfake.’

‘Maar wat wil je daarmee zeggen? Dat Jurgen een deepfake heeft gemaakt?’

‘Denk je dat hij dat zou kunnen? Is hij daar handig genoeg voor? Hij zou Brenda’s gezicht op een bestaand pornofilmpje kunnen

hebben geplakt, om het even simpel te zeggen.’

‘Dat ziet er toch niet uit?’

‘Jawel hoor, als je maar genoeg materiaal hebt van degene die je wilt faken.’

‘Oké, oké, stel dat Jurgen dat kan. Waarom zou hij dat dan hebben gedaan?’

‘Nou, misschien heeft Brenda iets gedaan wat Jurgen niet leuk vindt. Hebben ze ruzie? Die filmpjes kun je namelijk ook goed gebruiken om iemand te chanteren. “Als je mij niet een X bedrag betaalt of niet doet wat ik zeg, dan zet ik het filmpje online.” Dat kan met echte foto’s en filmpjes, maar ook met neppe die knap zijn gemaakt. Je moet het filmpje nog een keer goed bekijken. Is het echt het lichaam van Brenda?’

Liz kan niet slapen. Ze denkt aan Brenda. Stel je voor dat ze niet uit de coma komt. Dat ze nooit meer kan praten, lachen, lopen maar altijd in bed blijft liggen... Of dat ze wel bijkomt maar nooit meer dezelfde Bren wordt.

Dan denkt ze aan wat ze weet. Als Brenda ooit weer bijkomt, wat heeft ze dan gedaan om de dader te pakken? Moet ze met Jurgen praten, of met haar ouders? Of meteen naar de politie?

Nadat ze twee uur heeft liggen woelen, pakt ze haar mobiel en scrolt ze door de social media van haar vrienden. Er staan ontzettend veel foto’s en filmpjes op, jongens in blote bast, close-ups van mooie meiden, dansende en zingende vrienden en vriendinnen.

De socials van Brenda staan nog altijd op zwart, maar Liz weet dat op haar accounts veel materiaal te vinden was: Brenda in bikini, Brenda in badpak, Brenda op de catwalk, een eindeloze stroom aan selfies, foto’s en filmpjes.

Dan bekijkt ze alle video’s die ze over deepfake kan vinden op YouTube.

Deepfake-filmpjes worden gemaakt met behulp van kunstmatige intelligentie, ofwel artificial intelligence. Hoe meer videomateriaal er beschikbaar is, hoe realistischer de deepfake.

Ze bekijkt de video’s waar Raf het over had: Tom Cruise op de golfbaan, Tom Cruise die een truc met een muntje uithaalt, een dansje maakt in zijn badjas... Het ziet er allemaal griezelig echt uit.

Ze legt haar telefoon weg en kruipt weer onder de dekens. De vragen buitelen over elkaar heen. Hoe komt Jurgen aan het filmpje? Zou haar broer in staat zijn een deepfake-filmpje te maken? Waarom zou hij dat doen? En waarom is het uitgerekend van Brenda, haar beste vriendin? En wat heeft Kevin ermee te maken, Brenda’s ex, die ineens opvallend vaak bij Jurgen is.

Uitgeput van haar eigen gedachten valt ze in een korte, onrustige slaap.